

Regeringens proposition

1975/76: 130

om stödåtgärder på fiskets område, m. m.;

beslutad den 4 mars 1976.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga de förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

OLOF PALME

SVANTE LUNDKVIST

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att sammanlagt ca 27 milj. kr. tillförs fiskets marknadsreglering, vilket innebär en ökning med ungefär 10 milj. kr. i förhållande till innevarande budgetår. Vidare föreslås ökat stöd till säkerhetsutrustning på fiskefartyg. I propositionen läggs också fram förslag till lag om rätt för erkänd arbetslöshetskassa att pröva fråga om statsbidrag till fiskeföretag. Vidare föreslås att fiskeristyrelsen och den lokala fiskeadministrationen omorganiseras.

Förslag till

Lag om rätt för erkänd arbetslöshetskassa att pröva fråga om statsbidrag till fiskeföretag

Härigenom föreskrives följande.

Erkänd arbetslöshetskassa får pröva fråga om statsbidrag till sådana fiskeföretag som har haft fiskefartyg stillaliggande till följd av beslut om fångstbegränsning enligt de närmare föreskrifter som meddelas av regeringen, eller myndighet som regeringen bestämmer.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1976.

JORDBRUKSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1976-03-04

Närvarande: statsministern Palme, ordförande, och statsråden Sträng, Johansson, Holmqvist, Aspling, Lundkvist, Geijer, Norling, Lidbom, Sigurdson, Gustafsson, Zachrisson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson

Föredragande: statsrådet Lundkvist

Proposition om stödåtgärder på fiskets område, m. m.

1 Inledning

Statens jordbruksnämnd har den 13 januari 1976 lagt fram förslag till reglering av priserna på fisk under budgetåret 1976/77, m. m.

Fiskerikommittén¹ (Jo 1975: 07) har i skrivelse den 15 januari 1976 föreslagit ökat statligt stöd till säkerhetsutrustning på fiskefartyg.

Fiskeadministrativa utredningen² (Jo 1970: 25) avlämnade i december 1973 betänkandet (Ds Jo 1973: 3) Ny statlig fiskeadministration.

Efter remiss har yttranden över betänkandet avgetts av vattenöverdomstolen, kammarkollegiet, statskontoret, riksrevisionsverket, skolöverstyrelsen, lantbruksstyrelsen, statens livsmedelsverk, fiskeristyrelsen, statens naturvårdsverk, koncessionsnämnden för miljöskydd, arbetsmarknadsstyrelsen, statens vattenfallsverk, domänverket, länsstyrelserna, kompetenskommittén, Landstingsförbundet, Svenska samernas riksförbund, Lantbrukarnas riksförbund, Sveriges fiskevattenägareförbund, Svenska kraftverksföreningen, Tjänstemännens centralorganisation (TCO), Statstjänstemannaförbundet, Sveriges akademikers centralorganisation (SACO), Föreningen statens fiskeritjänstemän, Landsorganisationen i Sverige (LO), Sveriges fiskares riksförbund samt Sveriges fritidsfiskares riksförbund.

Lantbruksstyrelsen har bifogat yttranden av lantbruksnämnderna.

¹ Statssekreteraren Ulf Lönnqvist, ordförande, överdirektören Lennart Hanerz, kaptenen Carl Eric Hedin, departementsrådet Bengt Johansson, departementsrådet Ingvar Lindström, ombudsmannen Thure Mattsson, byråchefen Karl Säck, avdelningsdirektören Sigmund Verständig och riksdagsledamoten Georg Åberg.

² Kanslirådet Claes Senning, ordförande, riksdagsledamoten Erik V. Johansson och avdelningsdirektören Lillemor Kåhre.

Fiskeristyrelsen har bifogat yttranden av bl. a. fiskeriintendenterna. Andra remissinstanser har bifogat yttranden från olika myndigheter, organ och sammanslutningar.

I prop. 1975/76: 100 (bil. 11 s. 60) har regeringen föreslagit riksdagen att, i avvaktan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1976/77 beräkna till Fiskeristyrelsen ett förslagsanslag av 9 429 000 kr., till Fiskeriintendenter m. m. ett förslagsanslag av 1 384 000 kr. och till Främjande i allmänhet av fiskerinäringen ett reservationsanslag av 300 000 kr. Jag anhåller att nu få ta upp dessa frågor.

2 Stödåtgärder på fiskets område

2.1 Reglering av priserna på fisk, m. m.

2.1.1 Nuvarande ordning

Prisregleringen på *väst- och sydkusten* innebär att prisregleringsföreningen Svensk fisk, ekonomisk förening, fastställer minimipriser på viktigare fiskslag. Härigenom möjliggörs för fiskarna att få ut lägst dessa priser för den fisk som säljs till konsumtion inom landet eller för export till sådana länder där införsel inte är centraliserad. Den fisk som inte kan säljas till fastställda minimipriser övertas av föreningen Svensk fisk. Den övertagna fisken säljs inom landet till djurföda eller till beredning av fiskmjöl och för export till länder med centraliserad införsel. Föreningen får dessutom under vissa förutsättningar avsätta överskottskvantiteter även till andra länder än sådana som har centraliserad införsel till priser som understiger minimipriset. Om särskilda skäl föreligger kan detta också tillfälligtvis ske vid avsättning på den inhemska marknaden. För fisk som har övertagits av föreningen Svensk fisk utbetalas till fiskaren ett garantipris. Minimipriset skall normalt överstiga garantipriset. Föreningen har dock möjlighet att påverka marknadsutvecklingen genom att i vissa fall fastställa ett minimipris som understiger garantipriset. Vidare lämnas prisutjämningsbidrag och regionalt fraktstöd.

Regleringsåtgärderna på *ostkusten* omfattar strömming samt på försök viss torsk. Prisregleringen för strömming omfattar de kvantiteter som tas emot av fiskförsäljningsföreningar anslutna till Ostkustfisk, centralförening u.p.a. Föreningarna får själva bestämma priserna på strömming för olika ändamål och avsätta överskotten. Föreningen Svensk fisk beslutar om det prisstöd som utgår som tillskott till de priser som medlemmarna i fiskförsäljningsföreningarna får ut för strömming som säljs till djurföda eller exporteras. Som ett led i samordningen av prisregleringssystemen på de olika kuststräckorna kommer de nuvarande formerna för prisstöd till strömming på ostkusten att ersättas av minimi- och garantiprisreglering.

Prisregleringen för torsk på ostkusten infördes i maj 1975 och omfattar fångster som tas emot av vissa förstahandsmottagare på Gotland och i Kalmar län. Regleringen är i huvudsak utformad enligt systemet på väst- och sydkusten.

Prisregleringarna finansieras med medel ur prisregleringskassan för fisk som förvaltas av statens jordbruksnämnd. Till kassan förs prisreglerings- och införselavgifter, särskilda avgifter för strömming och torsk från ostkusten samt ränta på innestående medel och — i förekommande fall — vissa fettvaruavgifter.

Prisregleringsavgift tas ut på såväl svenskfångad saltvattensfisk som importfisk av motsvarande slag. På västkusten utgår avgift på flertalet fiskslag. För fisk som förs i land på sydkusten tas avgift ut på sill, torsk, horngädda, skrubba och rödspätta. I princip utgår avgift inte för fisk som säljs för annat ändamål än förbrukning till människoföda. På svenskfångad fisk utgår avgiften med 3 % av inköpspriset — lägst minimipriset — och på importerad fisk med belopp som motsvarar denna avgift. För saltad, sockersaltad eller kryddad sill som importeras eller bereds ombord på svensk fiskebåt är dock avgiften 0,2 % av värdet. Avgiften erläggs av förstahandsköpare resp. importörer. För viss import av filead färsk, kyld eller fryst torsk, kolja, gråsej, vitling eller kungsfisk utgår dessutom införselavgift. Avgifterna tas ut med stöd av lagen (1974: 226) om prisreglering på fiskets område.

På ostkusten utgår f. n. ingen statlig avgift, men enligt grunderna för prisregleringen på strömming inbetalas särskilda avgifter till jordbruksnämndens prisregleringskassa av medlemmarna i de fiskförsäljningsföreningar som är anslutna till centralföreningen Ostkustfisk. Under innevarande budgetår kommer denna avgift att ersättas med statlig prisregleringsavgift. För torsk som förs i land inom de områden på ostkusten som omfattas av regleringen inbetalar berörda förstahandsmottagare en särskild avgift med 5 öre/kg.

Budgetåret 1974/75 uppgick inkomsterna i prisregleringskassan till totalt 9,5 milj. kr. Av detta belopp svarade prisreglerings- och införselavgifter för 7,3 milj. kr., strömmings- och torskavgifter på ostkusten för 0,45 milj. kr. och ränteinkomster på medel som innestår i kassan för 1,8 milj. kr. Några fettvaruavgifter har under året inte överförts till prisregleringskassan. Utbetalningarna från kassan uppgick sammanlagt till 9,4 milj. kr. Därav utbetalades till föreningen Svensk fisk 7 milj. kr. Till Sveriges fiskares erkända arbetslöshetskassa utbetalades i bidrag 2 milj. kr. och till Sveriges fiskares riksförbund 0,1 milj. kr. i organisationsbidrag. Behållningen i prisregleringskassan för fisk uppgick den 30 juni 1975 till 24 milj. kr.

Budgetåret 1974/75 förfogade föreningen Svensk fisk för den löpande verksamheten över sammanlagt 8,5 milj. kr. Från prisregleringskassan för fisk tillfördes föreningen 7 milj. kr. och ränteinkomsterna på för-

eningens egna medel var 1,5 milj. kr. Föreningen har för prisregleringsåtgärder m. m. tagit i anspråk 14,3 milj. kr., varav inemot 0,6 milj. kr. för avsättningsfrämjande åtgärder och upplysningsverksamhet. Underskottet på 5,8 milj. kr. har täckts av medel från föreningens konjunkturutjämningsfond, som vid verksamhetsårets slut visade en behållning på 14 milj. kr.

För att bestrida kostnaderna för prisregleringsverksamheten budgetåret 1975/76 får föreningen Svensk fisk enligt riksdagens beslut ett belopp av 7,5 milj. kr. från prisregleringskassan för fisk. Föreningen får dessutom använda de ränteinkomster som under budgetåret uppkommer hos föreningen eller dess konjunkturutjämningsfond. Regeringen beslöt den 26 juni 1975 på grund av akuta svårigheter inom fisket ställa ytterligare 2 milj. kr. av medel från prisregleringskassan för fisk till föreningens förfogande för särskilda stödåtgärder. Samtidigt medgav regeringen föreningen att för förluster som uppstår i samband med stödåtgärder disponera 4 milj. kr. ur konjunkturutjämningsfonden.

Riksdagen (prop. 1975/76: 101, JoU 1975/76: 31, rskr 1975/76: 144) har beslutat att för budgetåret 1975/76 anvisa 7 milj. kr. av budgetmedel till prisreglerande åtgärder på fiskets område.

2.1.2 Statens jordbruksnämnd

Efter överläggningar med fiskets förhandlingsdelegation har jordbruksnämnden lagt fram förslag beträffande regleringen av priserna på fisk under budgetåret 1976/77, m. m.

Jordbruksnämnden anför att fiskets förhandlingsdelegation vid överläggningarna har föreslagit att föreningen Svensk fisk för finansieringen av den löpande verksamheten från prisregleringskassan skall erhålla 17 milj. kr., vilket är 7,5 milj. kr. mer än vad som utgår innevarande budgetår. Föreningen skall enligt förhandlingsdelegationens förslag liksom tidigare för verksamheten få använda räntor på egna och konjunkturutjämningsfondens medel, vilka beräknas till omkring 0,5 milj. kr. Delegationen har således ansett att ett medelsbehov av 17,5 milj. kr. föreligger för den löpande verksamheten under budgetåret 1976/77.

Fiskets förhandlingsdelegation har dessutom föreslagit att konjunkturutjämningsfonden skall tillföras 10 milj. kr. av budgetmedel. Vidare har förhandlingsdelegationen föreslagit att prisregleringsavgift införs för råka, för att göra det möjligt att vid behov genomföra prisreglering. Delegationen har förutsatt att det nuvarande prisstödet för strömming på ostkusten ersätts med det regleringssystem som tillämpas på väst- och sydkusten.

Jordbruksnämnden framhåller att den internationella marknadssituationen på fiskområdet under de senaste åren har kännetecknats av starka och tvära förändringar. Enligt nämnden är det f. n. svårt att bedöma om marknadssituationen under nästa budgetår kommer att

motivera den föreslagna medelstilldelningen. Även om marknadsutvecklingen under den senaste tiden tyder på en viss förbättring har nämnden velat möjliggöra ökade stödinsatser, om sådana skulle visa sig påkallade. Nämnden föreslår att Svensk fisk för den löpande verksamheten under budgetåret 1976/77 tillförs 17 milj. kr. från prisregleringskassan för fisk. Jordbruksnämnden framhåller att ca 7 milj. kr. av det föreslagna beloppet bör betraktas som en extraordinär insats. Nämnden förutsätter att prisregleringsverksamheten bedrivs i enlighet med meddelade direktiv och inte påverkas av att medelstillgången kan komma att överstiga behovet. Till den del beloppet inte behöver tas i anspråk under året överförs det till föreningens konjunkturutmättningsfond och står då alltså till förfogande för prisreglering under kommande år. Nämnden framhåller vidare att en medelstilldelning från prisregleringskassan av den storlek som nu föreslagits kommer att väsentligt reducera kassans behållning. Föreningen bör enligt nämnden liksom tidigare få använda de ränteinkomster som uppkommer hos föreningen och dess konjunkturutmättningsfond och vilka vid fondens nuvarande behållning kan beräknas till 0,5 milj. kr.

De medel som föreslås för den löpande verksamheten är avsedda att täcka såväl kostnaderna för den egentliga prisregleringsverksamheten som föreningens utgifter under budgetåret för marknadsfrämjande åtgärder och upplysningsverksamhet.

Jordbruksnämnden erinrar om att föreningen Svensk fisk vid särskilda behov kan disponera intill en fjärdedel av konjunkturutmättningsfonden för den löpande verksamheten. Fondens behållning får dock inte utan regeringens särskilda medgivande understiga 10 milj. kr. Jordbruksnämnden anser inte att den bör ta ställning till förhandlingsdelegationens förslag att förstärka konjunkturutmättningsfonden med 10 milj. kr. av budgetmedel.

Inom föreningen Svensk fisk undersöks f. n. förutsättningarna för stöd till det svenska räkfisket. Bl. a. undersöks möjligheterna att inordna råka i prisregleringen. I anslutning till förhandlingsdelegationens förslag och mot bakgrund av bl. a. det svenska räkfiskets relativt stora omfattning och ekonomiska betydelse hemställer jordbruksnämnden om bemyndigande att medge att den statliga prisregleringen utvidgas till att omfatta svenskfångad råka. Nämnden föreslår vidare att den bemyndigas att införa prisregleringsavgift på såväl svenskfångad som importerad råka. Avgift bör utgå på råkor hänförliga till tulltaxenr 03.03 och 16.05. För kokta råkor med skal bör avgiften fastställas till högst 20 öre/kg och för råa råkor med skal till högst 10 öre/kg. För övriga råkor (råa utan skal samt beredda eller konserverade) förutsätts avgiften bli avvägd med utgångspunkt i avgiften på råa råkor med skal. Avgiften torde därmed i regel inte komma att överstiga 3 % av förstahandsvärdet resp. importvärdet.

Jordbruksnämnden beräknar att den föreslagna avgiftsbeläggningsen kommer att medföra att prisregleringskassans inkomster ökar med omkring 2,5 milj. kr. per år.

Som ett led i samordningen av regleringarna på de olika kuststräckorna kommer som förut nämnts de nuvarande formerna för prisstöd för strömming på ostkusten under innevarande budgetår att ersättas av det minimi- och garantiprissystem som tillämpas på väst- och sydkusten. Nämnden förutsätter i samband härmed att statlig prisregleringsavgift införs för ostkustströmming i stället för de särskilda avgifter som medlemmarna i de fiskförsäljningsföreningar som är anslutna till centralföreningen Ostkustfisk f. n. betalar in till nämndens prisregleringskassa. För ostkustströmming kommer således i fortsättningen att gälla samma grunder och riktlinjer för prisregleringen som för väst- och sydkusten. Om vissa avsteg härifrån skulle behöva göras, bör nämnden få medge sådana.

Jordbruksnämnden föreslår vidare att, i likhet med vad som gällt under de senaste åren, högst 1 milj. kr. av de fettvaruavgifter som utgår vid härdning av sillolja av inhemskt ursprung, med avdrag för vad som kan beräknas restitueras vid export, skall föras över till prisregleringskassan för fisk.

Jordbruksnämnden anhåller om bemyndigande att under budgetåret 1976/77, i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder som gäller under innevarande budgetår, ta upp prisregleringsavgifter och besluta om att utbetala medel ur prisregleringskassan för att bestrida kostnaderna för fiskprisregleringen.

De allmänna riktlinjerna för prisregleringen som fastställts av statsmakterna bör enligt jordbruksnämnden i huvudsak gälla oförändrade under budgetåret 1976/77. Nämnden bör dock få medge att andra former för prisstöd än minimi- och garantiprisreglering får tillämpas vid särskilda förhållanden.

Jordbruksnämnden erinrar om att importen av fisk — inom ramen för gällande internationella bindningar — av nämnden får regleras i den omfattning, som är nödvändig för att upprätthålla prisregleringsystemet.

Nämnden anhåller om bemyndigande att även under budgetåret 1976/77 få använda erforderligt belopp från prisregleringskassan för att täcka kostnaderna för kvalitetskontrollen av andra fiskvaror än konserver.

I samband med överläggningarna med statens jordbruksnämnd har fiskets förhandlingsdelegation hemställt att 125 000 kr. av medel från prisregleringskassan för fisk lämnas som organisationsbidrag till Sveriges fiskares riksförbund. Nämnden erinrar om att riksförbundet under vart och ett av de tre senaste budgetåren beviljats 100 000 kr. från prisregleringskassan. Höjningen motiveras med förbundets ökade arbets-

uppgifter. Nämnden vill inte motsätta sig att anslag till förbundets verksamhet utgår av prisregleringsmedel.

Jordbruksnämndens förslag har lagts fram i samförstånd med nämndens konsumentdelegation.

2.2 Stöd till säkerhetsfrämjande utrustning

2.2.1 Nuvarande ordning

Bidrag kan f. n. utgå för radiotelefon och livräddningsflotte på fiskefartyg. Bidrag till radiotelefon kan lämnas för inköp av såväl större radiotelefonanläggning som kortvågsanläggning och utgå med högst 3 000 kr. per anläggning. Bidrag till livräddningsflotte utgår med högst 1 000 kr. per flotte. Bidrag lämnas i första hand för flotte till fiskefartyg under 50 bruttoton. Bidragen utbetalas från reservationsanslaget Främjande i allmänhet av fiskerinäringen under nionde huvudtiteln.

2.2.2 Fiskerikommittén

Fiskerikommittén anför att riskerna för olycksfall i arbetet är stora inom fisket. Med tillfredsställande säkerhetsutrustning kan dock riskerna minskas betydligt.

En tillfredsställande säkerhetsutrustning kräver enligt kommittén stora investeringar, som i och för sig inte ger någon ekonomisk avkastning. Med hänsyn till de svårigheter som råder inom fisket finns det enligt kommittén risk för att säkerheten eftersätts. Kommittén anser därför att särskilda statliga insatser för att främja säkerheten för fiskets utövare är motiverade. Kommittén föreslår att statligt bidrag lämnas till anskaffande av livräddningsflotte, brandskyddsutrustning och ekolod. Bidraget föreslås utgå med 80 % av anskaffnings- och installationskostnaderna för sådan utrustning som svarar mot gällande minimikrav för ifrågavarande fiskefartyg.

Dessutom bör enligt kommittén bidrag utgå för radar och radiotelefon, vilken utrustning f. n. inte är obligatorisk för fiskefartyg. Bidrag till radiotelefon bör enligt kommittén lämnas för sådan UKW-anläggning, VHF-anläggning eller gränsvågsanläggning, vilken godkänts av televerket. För radar bör bidrag ges för en för fartyget i fråga lämplig anläggning. Bidraget bör utgå med 80 % av den del av godkänd anskaffningskostnad som ligger under 10 000 kr., med 40 % av den del av kostnaden som ligger mellan 10 000 kr. och 20 000 kr. och med 20 % av den del av kostnaden som ligger mellan 20 000 kr. och 50 000 kr. Bidrag bör inte utgå för del av anskaffningskostnad som överstiger 50 000 kr. Installationskostnader bör få räknas in i anskaffningskostnaden. Fiskerikommittén, i vilken ingår representanter för Sveriges fiskares riksförbund, är enig i sitt förslag.

3 Den statliga fiskeadministrationen

3.1 Fiskeristyrelsens organisation

3.1.1 Fiskeadministrativa utredningen, m. m.

Fiskeristyrelsen inrättades den 1 juli 1948 och förlades redan från början till Göteborg. Styrelsen är central förvaltningsmyndighet för ärenden angående fiske och fiskerinäringen i den mån sådana ärenden inte ankommer på annan myndighet. Den skall beakta såväl yrkesfiskets som fritidsfiskets intressen. Styrelsen är chefsmyndighet bl. a. för fiskeriintendentorganisationen.

Personalantalet uppgår till 94 varav 30 handläggare. Inom styrelsen finns fem organisationsenheter som är direkt underställda verkschefen. Dessa är byrån för saltvattensfisket, byrån för sötvattensfisket och administrativa byrån samt havsfiskelaboratoriet och sötvattenslaboratoriet. Havsfiskelaboratoriet omfattar en biologisk enhet i Lysekil och en hydrografisk enhet i Göteborg. Till hydrografiska enheten hör en undersökningsstation på Stora Bornö i Gullmarsfjorden. Sötvattenslaboratoriet är förlagt till Drottningholm.

Fiskeadministrativa utredningens förslag syftar till en anpassning av fiskeristyrelsens organisation till de ökade krav som utvecklingen av fisket ställer på styrelsen vad gäller dels fiskerinäringens rationalisering, dels vården och utnyttjandet av fiskbestånden. Enligt förslaget skall fiskeristyrelsen under en styrelse och en överdirektör organiseras på tre huvudenheter, nämligen en administrativ enhet, en enhet för fiskets rationalisering och en enhet för fiskevård, undersökning och forskning m. m.

Förslaget innebär vissa ändringar i fråga om antalet ledamöter i styrelsen och styrelsens sammansättning. Nu gäller att styrelsen skall bestå av verkschefen, som är överdirektör och styrelsens ordförande, samt minst fem andra ledamöter. F. n. ingår i styrelsen fyra företrädare för yrkesfisket, varav tre för saltsjöfisket och en för sötvattensfisket, samt en företrädare för fiskhandeln och en för fritidsfisket. Vid behandling av ärende som rör undersöknings- eller försöksverksamhet ingår ytterligare fyra ledamöter i styrelsen, som regeringen utser särskilt bland företrädare för den vetenskapliga forskningen. Utredningen föreslår att antalet ledamöter skall ökas med en till åtta samt att i styrelsen skall ingå, förutom verkschefen som ordförande, fyra representanter för fiskerinäringen varav minst tre för yrkesfisket, en representant för fritidsfisket och två representanter för allmänna intressen. Arrangemanget med fyra vetenskapliga ledamöter föreslås vara kvar.

Enheten för fiskets rationalisering omfattar enligt utredningens förslag en enhet för yrkesfisket och en enhet för fritidsfisket. Enheten för fiskevård, undersökning och forskning föreslås omfatta tre enheter, nämligen havsfiskelaboratoriet, sötvattenslaboratoriet och en

enhet för övergripande frågor och samordning av laboratoriernas verksamhet. Förslaget till ny organisation innefattar visst tillskott av tjänster. Dessutom har utredningen funnit att några av fiskeristyrelsens arbetsuppgifter kräver personalförstärkning.

3.1.2 Remissyttrandena

Vad gäller styrelsens sammansättning biträder *fiskeristyrelsen* förslaget att även representanter för vissa allmänna intressen skall ingå i styrelsen. Däremot anser styrelsen att den nuvarande representationen för fiskerinäringen och fiskhandeln bör behållas. *Sveriges fiskares riksförbund* uttalar sig också för att nuvarande representation för yrkesfisket behålls men delar utredningens uppfattning beträffande antalet ledamöter.

Några remissinstanser förordar minskad representation för yrkesfisket i styrelsen. *Sveriges fritidsfiskares riksförbund* anser det vara tillräckligt att yrkesfisket representeras av en företrädare för fisket och en för industrin. Därutöver bör ingå representanter för fritidsfisket, vattenägareintresset, naturvårdsverket samt kommunförbundet. För representation för vattenägareintresset uttalar sig även *Lantbrukarnas riksförbund* och *Sveriges fiskevattenägareförbund*.

Utredningens förslag till ny organisation under verksledningen har i allmänhet tillstyrkts eller lämnats utan erinran. *Fiskeristyrelsen* avstyrker dock förslaget att laboratorierna skall ingå som underenheter i utredningsenheten. Fiskeriforskningen bör enligt styrelsen inte direkt hänföras till denna enhet. Riktlinjerna för forskningen föreslås liksom hittills fastställas av styrelsen i plenum. Även *SACO* och *Föreningen statens fiskeritjänstemän* samt *avdelningsföreståndarna för laboratorierna* uttalar sig för att laboratorierna jämställs med övriga huvudenheter.

Remissinstanserna har i allmänhet inte uttalat sig närmare om fiskeristyrelsens personalbehov. *Statskontoret* bedömer det som önskvärt att styrelsen får möjlighet att på ett kraftfullt och inträngande sätt verka för fiskerinäringens främjande vad gäller planering för den framtida utvecklingen, teknisk och ekonomisk rådgivning m. m. *Fiskeristyrelsen* framhåller särskilt nödvändigheten av förstärkningar på rationaliseringsenheten. Även havsfiskelaboratoriet behöver personalförstärkning.

3.2 Den lokala fiskeadministrationen

3.2.1 Nuvarande ordning

Statens lokala uppgifter på fiskets område administreras främst av fiskeriintendentorganisationen och lantbruksnämnderna. Länsstyrelserna har planeringsfunktioner samt vissa beslutsfunktioner på fiskets om-

råde. Chefsmyndigheter för fiskeriintendentorganisationen och lantbruksnämnderna är fiskeristyrelsen resp. lantbruksstyrelsen.

Fiskeriintendentorganisationen. Organisationen omfattar fem distrikt för sötvattensfisket och två distrikt för kust- och havsfisket. Gränserna för sötvattensdistrikten följer vissa vattendelare.

I varje distrikt finns en fiskeriintendent som chef. Enligt beslut av fiskeristyrelsen är fiskeriintendenterna i sötvattensdistrikten f. n. stationerade i Luleå, Härnösand, Gävle, Örebro och Göteborg. Intendenten i västerhavets distrikt är stationerad i Göteborg och intendenten i österhavets distrikt i Kalmar.

Det åligger fiskeriintendent särskilt att uppmärksamma fiskets tillstånd i distriktet samt verka för fiskets utveckling och för god fiskevård. Intendenten skall samverka med lantbruksnämnderna inom distriktet samt lämna råd och anvisningar till lantbruksnämndernas fiskerikonstuler. Till intendents arbetsuppgifter hör också att lämna allmänheten råd och upplysningar i fiskefrågor. Vidare skall intendenten göra undersökningar av och beskrivningar över fiskevatten i distriktet, i samarbete med länsstyrelsen söka motverka vattenföroreningar och andra för fisket skadliga ingrepp i fiskevatten samt följa fiskets utveckling i sjöar och vattendrag som berörs av vattenbyggnadsföretag. På begäran skall intendenten tillhandagå domstolar och andra myndigheter som sakkunnig.

Övrig personal i distriktet skall biträda fiskeriintendenten vid utredningar om vattenföretags inverkan på enskilt fiske. Personalen får tillfälligt anlitas även för andra uppgifter.

Kostnaderna för de sju fiskeriintendenterna och ytterligare sju hos intendenterna placerade tjänstemän bestrids från förslagsanslaget Fiskeriintendenter m. m. För fiskeutredningar i enskilda vattenmål finns vid de tre nordligaste sötvattensdistrikten anställd särskild personal vars antal uppgår till 54. Därav är 19 handläggare och 35 övrig personal. 29 är uppförda på personalförteckning som extra ordinarie. Kostnaderna för denna personal finansieras med ersättningar som tas till uppbörd under förslagsanslaget Kostnader för fiskeutredningar i vattenmål m. m.

Bestämmelser om ersättning för uppdrag som fiskeriintendent utför med anledning av företag enligt vattenlagen finns i kungörelsen (1962: 454) om ersättning för uppdrag som utförs av fiskeriintendent (fiskeriintendentstaxa) (ändrad 1969: 585). Taxeinkomsterna för budgetåret 1975/76 beräknas av fiskeristyrelsen till ca 80 000 kr. Styrelsen fastställer grunder för den ersättning som uppbärs för fiskeutredningar i enskilda vattenmål. Kostnadstäckningen är 100 %.

Lantbruksnämnd. Förutom uppgifter inom lantbrukets område skall lantbruksnämnd även handlägga frågor inom fiskets område som enligt särskilda bestämmelser ankommer på nämnden. Vad gäller fiske åligger det särskilt nämnden att verka för bildande av fiskevårdsområden.

Nämnden skall biträda bl. a. fiskeriintendenten om det kan ske utan att nämndens egna arbetsuppgifter eftersätts.

Arbetet inom lantbruksnämnd leds av lantbruksdirektören. Frågor inom fiskets område behandlas i lantbruksnämndens produktionsdelegation. Ledamöter av produktionsdelegation är lantbruksdirektören och högst fyra andra ledamöter som lantbruksnämnden utser särskilt bland nämndens ledamöter. Till varje lantbruksnämnd är dessutom knuten en fiskerinämnd med beredande och rådgivande funktioner. Till fiskerinämnd har vanligen delegerats uppgiften att bereda ärenden om lånegaranti till fiskeföretag samt om fiskerilån. Beslut i låne- och stödärenden fattas av fiskeristyrelsen. Fiskerinämnd skall bestå av de ledamöter som lantbruksnämnden utser, däribland representanter för inom länet verksamma yrkesfiskare, för fritidsfiskarorganisation, för hushållningssällskap samt i de tre nordligaste länen även för domänverket.

Lantbruksnämnd handlägger i regel endast fiskefrågor inom länet. Fyra lantbruksnämnder har ålagts ansvaret för fiskefrågor över länsgränserna. Sålunda svarar lantbruksnämnden i Värmlands län för fisket i Väneren, lantbruksnämnden i Jönköpings län för fisket i Vättern, lantbruksnämnden i Stockholms län för fisket i Mälaren och lantbruksnämnden i Örebro län för fisket i Hjälmaren. Vid beredning av ärenden i fiskerinämnderna som rör fisket i nämnda sjöar ingår representanter för fiskerinämnderna i övriga berörda län.

Vid lantbruksstyrelsen finns inte särskild personal anställd för handläggning av frågor som gäller fisket. Vid lantbruksnämnderna finns för ändamålet sammanlagt 41 fiskerikonsulenter. Fyra sysslar enbart med frågor på fritidsfiskets område och deras verksamhetsområden sträcker sig över flera län. Sådan fritidsfiskekonsulent hör till lantbruksnämnden i det län där han är stationerad. Övriga lantbruksnämnder inom konsulentens verksamhetsområde får begära erforderligt biträde hos vederbörande lantbruksnämnd.

Vid varje lantbruksnämnd finns minst en fiskerikonsulent. Lantbruksnämnderna i Stockholms, Jönköpings och Värmlands län har dessutom var sin fiskerikonsulent för fisket i resp. Mälaren och Hjälmaren, Vättern och Väneren. Av fritidsfiskekonsulenter är en stationerad vid lantbruksnämnden i Kronobergs län med nio län i södra Sverige som verksamhetsområde. En är stationerad vid lantbruksnämnden i Örebro län med nio län i mellersta Sverige som verksamhetsområde. En är stationerad vid lantbruksnämnden i Västernorrlands län med tre län i mellersta Norrland som verksamhetsområde. Den fjärde fiskerikonsulent är stationerad vid lantbruksnämnden i Norrbottens län och svarar för de två nordligaste länen.

Lantbruksnämnds fiskerikonsulent har i stort sett samma uppgifter i fråga om fiskets tillstånd och utveckling, fiskevärden, rådgivning till allmänheten m. m. som åvilar fiskeriintendent. Konsulent skall med-

verka i sådana undersökningar och försök beträffande fisket som fiskeristyrelsen eller fiskeriintendenten uppdrar åt honom. Till uppgifterna hör även att verka för bildande och vidmakthållande av sammanslutningar bland fiskande av olika kategorier och fiskevattenägare.

I arbetsuppgifterna för fiskerikonsulent ingår vidare bl. a. att medverka i utbildningsverksamhet på fiskerinäringens område, handlägga frågor som rör restituerade bensinskattemedel, biträda lantbruksnämnden i fiskerilåneverksamheten och bereda nämndens yttranden över ansökningar om fiskberedningslån, fiskeredskapslån och statsbidrag till fiskehamnar samt att bereda nämndens yttranden och förslag om användning av avgiftsmedel enligt vattenlagen.

Fritidsfiskekonsulents arbetsuppgifter avser rådgivning, planering, förrättningar m. m. för fritidsfiskets behov. Till uppgifterna hör bl. a. att utreda fastighets-, skiftes- och fiskerättsliga frågor, verkställa förrättning enligt lagen om fiskevårdsområden och annan lagstiftning om samfällda fisken, biträda vid planering av anläggningar för fritidsfisket samt biträda turistorganisationer och enskilda med planering och rådgivning för turistinriktat fritidsfiske.

I den mån fiskerikonsulent utför uppdrag på beställning uttas avgift enligt lantbruksnämndstaxan (1967: 445, omtryckt 1975: 541).

Lantbruksverkets kostnader för fiskets rationalisering uppgick under budgetåret 1974/75 till ca 6,2 milj. kr. Det motsvarade 4 % av verkets totala kostnader. Därav betalade arbetsmarknadsstyrelsen 256 000 kr. De kostnadsmässigt tyngsta ärendegrupperna var fiskevård (31 %), utredningar och remisser (22 %) och rådgivning (16 %). I fiskevård ingår provfisken, sjöundersökningar, fiskerättsutredningar, fisketillsyn m. m. Kostnaderna för individuell rådgivning uppgick till drygt hälften av de totala rådgivningskostnaderna för fiskets rationalisering. Ärendegrupperna fiskerilån och lånegarantier, vattenärenden samt fiskeinventering och statistik upptog vardera 6—7 %. Därefter följde fiskeritekhniska ärenden (5 %), övriga ekonomiska stödåtgärder (3 %) och bensinskattemedel (2 %).

Länsstyrelse. Länsstyrelsen har det regionalpolitiska ansvaret för utvecklingen i länet. Förutom planeringsfunktioner i den del de berör fisket har länsstyrelsen även vissa beslutsfunktioner på fiskets område. Bestämmelser om beslutanderätt för länsstyrelsen finns bl. a. i lagen (1950: 596) om rätt till fiske, fiskeristadgan (1954: 607), lagen (1960: 130) om fiskevårdsområden och vissa kungörelser. Till länsstyrelsens uppgifter hör bl. a. att meddela tillstånd att sätta ut fast fiskeredskap i allmänt vatten, utfärda länsfiskestadgor med särskilda bestämmelser om fiskets vård och bedrivande samt meddela beslut om bildande av fiskevårdsområde och fastställa stadgar för fiskevårdsområde.

Personalens kvalifikationer. Utbildningen av fiskeritjänstemän i den statliga fiskeadministrationen varierar. Fiskeriintendenterna och övrig

handläggande personal vid intendentskontoren har i regel akademisk utbildning. Utbildning av fiskeritjänstemän på konsulentnivå eller där- under skedde tidigare i form av verksutbildning hos fiskeristyrelsen. Enligt beslut av 1970 års riksdag (prop. 1970: 1 bil. 11, JoU 1970: 10, rskr 1970: 9) har den utbildningen inordnats i skolorganisationen som en specialkurs i gymnasieskolan.

3.2.2 Fiskeadministrativa utredningen

Allmänna synpunkter. Utredningen framhåller att administrationen av fisket är splittrad på flera olika myndigheter. Enligt utredningen fungerar administrationen beroende på goda kontakter mellan tjänstemännen hos de olika myndigheterna. Utredningen har dock bedömt det som väsentligt att administrationen samordnas så långt det är möjligt.

Utredningen diskuterar två alternativ i fråga om den lokala fiskeadministrationen, nämligen dels inordning i länsstyrelsen, dels inrättande av fristående organ.

Som fördelar med inordning i länsstyrelsen pekar utredningen på att kust- och insjöfiskefrågor skulle kunna bättre än nu bevakas i länsplaneringen och att vattenmål, miljöskyddsärenden samt fritidsfiskefrågor har en naturlig anknytning till länsstyrelsen som redan i dag handlägger vissa fiskeärenden.

Enligt utredningen är den främsta nackdelen med en sådan lösning att havsfisket även i fortsättningen skulle ligga utanför länsstyrelsernas regionala planering. Vidare skulle bevakningen av naturligt sammanhängande vattenområden och stora sjöar, t. ex. Väneren, Vättern, Mälaren, Hjälmaren, Bolmen och Sommen, försvåras. Dessutom framhåller utredningen att länsstyrelserna skulle förlora en fristående remissinstans som bl. a. från regionalpolitisk synpunkt bör vara av stor betydelse.

Som skäl för att inrätta fristående regionala organ för fisket anför utredningen att befälslinjerna blir raka och att organen kan arbeta i områden av fiskeribiologisk betydelse. Utredningen framhåller att större verksamhetsområden dessutom ger bättre möjligheter att samordna verksamheten över hela landet och mer utrymme för att anpassa den till behoven och för service. Nackdelarna med fristående organ är främst att möjligheterna till administrativ och annan service från länsstyrelse, lantbruksnämnd m. fl. organ inte kan fullt tas till vara. Samförläggning med annan myndighet bör dock eftersträvas på orter där det är möjligt.

Enligt utredningens mening kan effektiva statliga insatser för såväl yrkesfisket som fritidsfisket göras bäst av en särskild regional administration under fiskeristyrelsen som tar över bl. a. lantbruksnämndernas befattning med fiskeärenden.

Huvudorganisation. Utredningens förslag innebär att fiskeadministrationen under fiskeristyrelsen organiseras i nio regioner med nederbörds-

områden som indelningsgrund utan specialisering på söt- och saltvattensfiske. För förvaltningen inrättas för varje region en fiskenämnad organiserad som lekmannastyrelse med personal för vilken fiskeriintendent är chef. Personalen i fiskeriintendentorganisationen och i organisationen för utredningar i enskilda vattenmål samt fiskerikonsulenter vid lantbruksnämnderna förs enligt förslaget över till fiskenämnaderna.

Huvuduppgifter för fiskenämnad bör enligt utredningen vara att inom verksamhetsområdet följa fiskets tillstånd och utveckling, motverka vattenföroreningar och andra för fisket skadliga ingrepp i fiskevattnen samt verka för god fiskevård och vidta eller hos fiskeristyrelsen föreslå åtgärder som är påkallade eller i övrigt lämpliga. Utredningen anser att en effektiv samordning av insatser för yrkesfisket och fritidsfisket bör kunna åstadkommas utan att någondera intresset eftersätts.

Utredningen föreslår att ärenden rörande tillstånd att sätta ut fast fiskeredskap i allmänt vatten och tillstånd för utlännning att fiska inom Sveriges sjöterritorium och den svenska fiskezonen förs över från länsstyrelserna till fiskenämnaderna. I övrigt föreslår utredningen inte någon omfördelning av fiskeärenden mellan regionala myndigheter. Utredningen understryker emellertid behovet av samråd med fiskenämnaderna vad gäller bl. a. ärenden angående lokala fiskestadgor, anläggningar för fritidsfiske och skötseln av statens fiskevatten.

Enligt utredningens förslag skall fiskeriintendenten i regionen vara ordförande i fiskenämnads styrelse. I styrelsen föreslås vidare ingå ytterligare högst åtta särskilt utsedda ledamöter. Hälften bör utses av regeringen och hälften av landstingen.

Styrelsen föreslås avgöra frågor om riktlinjer för nämndens verksamhet och andra frågor av större principiell natur.

Personalbehov m. m. Fiskenämnadernas sammanlagda personalbehov beräknas till 97 tjänster, varav 9 fiskeriintendenter, 13 byrådirektörer, 40 fiskerikonsulenter, 31 biträden och 4 expeditionsvakter.

Behovet av biträdes- och expeditionspersonal har beräknats med ledning av uppgifter bl. a. från lantbruksverket enligt vilka det behövs i genomsnitt ett biträde för två fiskeritjänstemän.

Jämfört med nuvarande förhållanden innebär förslaget enligt utredningens bedömning på sikt ett i huvudsak oförändrat personalantal i den regionala fiskeadministrationen.

Medel för fiskenämnadernas verksamhet bör enligt förslaget anvisas på driftbudgeten under ett nytt förslagsanslag, benämnt Fiskenämnaderna m. m. I denna del beräknas organisationsförslaget medföra kostnadsökningar på ca 1,5 milj. kr.

Taxefrågor. Utredningen föreslår att fiskeriintendentstaxan och de bestämmelser för fiskerikonsulenter som finns i lantbruksnämndstaxan skall slopas och ersättas av en taxa för fiskenämnaderna. Taxan bör avse all ersättningsgrundande verksamhet hos nämnderna. Med anledning av

att kritik framförts från företrädare för såväl yrkesfisket som fritidsfisket mot att fiskerikonsulenternas rådgivning är belagd med avgift förordar utredningen att fiskeristyrelsen ges generell möjlighet att meddela dispenser t. ex. när det gäller rationalisering av yrkesfisket eller insatser för fritidsfisket som är av allmän betydelse. De närmare förutsättningarna bör utredas av fiskeristyrelsen.

3.2.3 Remissyttrandena

Utredningens förslag till huvudorganisation har föranlett delade meningar. Förslaget att inrätta nio fiskenämnder tillstyrks bl. a. av *vattenöverdomstolen, kammarkollegiet, riksrevisionsverket, fiskeristyrelsen, koncessionsnämnden för miljöskydd, statens vattenfallsverk, fem länsstyrelser, Landstingsförbundet, Svenska kraftverksföreningen, LO* och *Sveriges fiskares riksförbund*.

Majoriteten av remissinstanserna uttalar sig för att administrationen decentraliseras till länen och helt eller delvis inordnas i lantbruksnämnderna eller länsstyrelserna. Hit hör bl. a. *lantbruksstyrelsen, naturvårdsverket, arbetsmarknadsstyrelsen, domänverket, nitton länsstyrelser, Lantbrukarnas riksförbund, Sveriges fiskevattenägareförbund, TCO* och *Statstjänstemannaförbundet*.

Statskontoret anser att den föreslagna organisationen sedd ur fiskeribiologisk synpunkt bör vara funktionsduglig. Statskontoret ifrågasätter emellertid om det är lämpligt att bryta ut fiskerisektorn från den samhällsplanering som omhänderhas av kommunerna och på regional nivå samordnas av länsstyrelserna. Samordnande åtgärder på det regionalpolitiska planet skulle sannolikt kunna beröra även fisket på ett sätt som är värdefullt för sysselsättning och utkomst. Vidare pekar statskontoret på fritidsfiskets nära samband med länsstyrelsernas planering för naturvård och friluftsliv. Statskontoret anser dock att erfarenheterna från bl. a. 1973 års fiskevattensutredning bör avvaktas. För uppskov uttalar sig även *länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län* och *Sveriges fritidsfiskares riksförbund*.

Utredningens förslag att regiongränserna skall anpassas efter nederbördsområden avstyrks av flertalet remissinstanser som i stället förordar att regiongränserna följer länsgränserna. Hit hör bl. a. *samtliga fiskeriintendenterna*.

I fråga om huvuduppgifterna för fiskenämnd tillstyrker *kammarkollegiet* att ärenden rörande tillstånd att sätta ut fast fiskeredskap i allmänt vatten förs över från länsstyrelsen till fiskenämnden. Kollegiet anser att nämnden även bör få hand om ärenden rörande upplåtelse av rätt till fiske med fast redskap vid havsstränder, skär och holmar som omfattas av förordningen 1950: 597. *Lantbruksstyrelsen* föreslår att även utfärdandet av lokala fiskestadgor förs över. *Länsstyrelsen i Malmöhus län* framhåller dock att det föreligger visst samband mellan nämnda

grupper av ärenden och förordar att båda grupperna behålls hos länsstyrelsen. *Svenska samernas riksförbund* avstyrker att förvaltningen av fiskefrågor som rör samernas fiske och vatten ovan odlingsgränsen och på renbetesfjällen förs över till fiskenämnd.

Beträffande sammansättningen av fiskenämnds styrelse anser *Sveriges fiskares riksförbund* att majoriteten av ledamöterna bör utses efter samråd med och förslag från fiskets organisationer så att det finns garanti för att yrkesfisket blir tillräckligt representerat. För representation för fritidsfisket och fiskevattenägareintresset uttalar sig bl. a. *Lantbrukarnas riksförbund*, *Sveriges vattenägareförbund* och *Sveriges fritidsfiskares riksförbund*. *Svenska samernas riksförbund* förutsätter att samerna får oförändrad representation i fråga om de nordligaste fiskenämnderna.

Utredningens förslag i fråga om taxa för fiskenämnderna som även omfattar fiskeutredningar i vattenmål tillstyrks i princip. *Fiskeristyrelsen* och *Sveriges fritidsfiskares riksförbund* anser att avgift inte bör tas ut för rådgivning i fiskefrågor. *Riksrevisionsverket* föreslår att kostnader för fiskeutredningar finansieras över ett förslagsanslag med möjlighet till differentierade driftbidrag. Avgiften i samband med undersökningar i anledning av vattenexploatering bör baseras på full kostnadstäckning. Taxor bör fastställas av fiskeristyrelsen i samråd med riksrevisionsverket. *Statens vattenfallsverk* och *Svenska kraftverksföreningen* förordar att omläggningen av finansieringen av fiskeutredningar i vattenmål genomförs snarast.

4 Föredraganden

4.1 Stödåtgärder på fiskets område

4.1.1 Reglering av priserna på fisk m. m.

Jag vill erinra om de åtgärder som har vidtagits under innevarande budgetår för att lösa de akuta svårigheterna inom fiskerinäringen. Efter förslag från fiskets förhandlingsdelegation beslöt statsmakterna (prop. 1975: 44, JoU 1975: 8, rskr 1975: 144) att ställa 7,5 milj. kr. av medel från prisregleringskassan för fisk till föreningen Svensk fisks förfogande för prisreglerande åtgärder under budgetåret 1975/76. Regeringen beslöt den 26 juni 1975 att ställa ytterligare 2 milj. kr. av prisregleringsmedel till Svensk fisks förfogande för särskilda stödåtgärder. Samtidigt medgav regeringen att Svensk fisk fick använda 4 milj. kr. ur sin konjunktur-utjämningsfond för förluster i samband med stödåtgärder. Vidare har efter förslag från fiskerikommittén (Jo 1975: 07) sammanlagt 15 milj. kr. av budgetmedel anvisats för akuta stödåtgärder inom fisket under i huvudsak första halvåret 1976. Av beloppet har 7 milj. kr. anslagits till regleringsföreningen Svensk fisk för ökat prisstöd. Dessa medel skall av

Svensk fisk användas så att i första hand fiskargrupper med särskilt låga inkomster får inkomstförstärkning.

Efter överläggningar med fiskets förhandlingsdelegation har jordbruksnämnden lagt fram förslag om reglering av priserna på fisk för budgetåret 1976/77, m. m. Förslaget har lagts fram i samförstånd med nämndens konsumentdelegation och innebär bl. a. att föreningen Svensk fisk för den löpande verksamheten under budgetåret 1976/77 skall tillföras 17 milj. kr. från prisregleringskassan för fisk. Det föreslagna beloppet innefattar bl. a. 7 milj. kr. för att fullfölja de särskilda stödåtgärderna med inriktning på fiskargrupper med särskilt låga inkomster, som nyligen genomförts efter förslag från fiskerikommittén.

De betydande insatser som under innevarande budgetår har gjorts för att förbättra fiskets situation, bl. a. genom ett ökat prisstöd, måste enligt min uppfattning fullföljas även under budgetåret 1976/77. Jag ansluter mig därför till jordbruksnämndens förslag att tillföra föreningen Svensk fisk 17 milj. kr. från prisregleringskassan, varav 7 milj. kr. innebär ett fullföljande av stödåtgärderna till fiskargrupper med särskilt låga inkomster. Därutöver anser jag att 10 milj. kr. av budgetmedel bör tillföras prisregleringen på fisk som ett ytterligare led i de särskilda stödåtgärder som påbörjats under innevarande budgetår efter förslag av fiskerikommittén. Dessa medel bör användas för att förstärka Svensk fisks konjunkturutjämningsfond.

För den löpande verksamheten under budgetåret 1976/77 bör föreningen Svensk fisk således få använda 17 milj. kr. från prisregleringskassan samt dessutom de ränteinkomster som under detta år uppkommer hos föreningen eller dess konjunkturutjämningsfond. Vid särskilda behov bör föreningen liksom hittills för den löpande verksamheten få disponera intill en fjärdedel av behållningen i den förstärkta konjunkturutjämningsfonden. Fondens behållning bör dock inte utan regeringens särskilda medgivande gå under 10 milj. kr. De medel som anslås för den löpande verksamheten bör föreningen få använda även för marknadsfrämjande åtgärder och upplysningsverksamhet. Vid utformningen av stödåtgärderna bör liksom under innevarande budgetår särskilt beaktas att fiskargrupper med låga inkomster får inkomstförstärkning.

Vid bifall till det förslag som jag nu har lagt fram har sammanlagt 17 milj. kr. av budgetmedel anvisats för prisregleringen på fisk under en tid av ett och ett halvt år. Därutöver har kraftigt ökade medel ställts till förfogande från prisregleringskassan för fisk. Detta har möjliggjort en betydande satsning på inkomstförstärkning för fiskargrupper med särskilt låga inkomster.

Efter förslag av förhandlingsdelegationen har jordbruksnämnden hemställt om bemyndigande att utvidga prisregleringen till att omfatta svenskfångad räka. Jordbruksnämnden föreslår vidare att prisregleringsavgift införs för svenskfångade och importerade räkor, hänförliga till

tulltaxenr 03.03 och 16.05. Avgiften torde inte komma att överstiga 3 % av förstahandsvärdet resp. importvärdet. Även jag anser att det svenska räkfishet vid behov bör kunna få prisstöd. Jag har därför för avsikt att senare föreslå regeringen att lämna jordbruksnämnden begärda bemyndiganden.

Regleringen på ostkusten är utformad på ett annat sätt än på väst- och sydkusten. Under de senaste åren har man försökt att stegvis samordna regleringarna på de olika kuststräckorna. Som ett led i denna samordning kommer minimi- och garantiprisreglering redan under innevarande budgetår att införas för strömming på ostkusten.

Med undantag för de ändringar som jag nu har föreslagit bör prisregleringen på fiskets område liksom regleringen av importen och exporten av fisk under budgetåret 1976/77 ske i huvudsak på samma sätt som under innevarande budgetår. Regeringen, eller efter dess bemyndigande jordbruksnämnden, bör således få medge att prisstöd utgår genom minimi- och garantipriser, pristillägg, prisutjämningsbidrag och regionalt fraktstöd.

Till prisregleringskassan för fisk bör liksom under innevarande budgetår föras över högst 1 milj. kr. av de fettvaruavgifter som utgår vid härdning av sillolja av inhemsk råvara, med avdrag för vad som kan beräknas restitueras vid export.

För att under budgetåret 1976/77 bestrida kostnaderna för kvalitetskontroll av andra fiskvaror än konserver bör jordbruksnämnden få använda medel från prisregleringskassan för fisk. Medel i prisregleringskassan för fisk bör även under nästa budgetår få användas för andra ändamål än vad som förut angetts, om regeringen anser det påkallat vid akuta svårigheter inom fisket.

I likhet med fiskets förhandlingsdelegation och jordbruksnämnden anser jag att 125 000 kr. av medel från prisregleringskassan för fisk bör ställas till Sveriges fiskares riksförbunds förfogande för förbundets verksamhet.

4.1.2 Stöd till säkerhetsutrustning på fiskefartyg

Från reservationsanslaget Främjande i allmänhet av fiskerinäringen under nionde huvudtiteln utbetalas bidrag till radiotelefon och livräddningsflotte på fiskefartyg. Fiskerikommittén har föreslagit att stödet till säkerhetsfrämjande utrustning på fiskefartyg förbättras. Med hänsyn till de svårigheter som råder inom fisket finns det enligt kommittén risk för att säkerheten eftersätts. Kommittén anser därför att särskilda statliga insatser för att främja säkerheten för fiskets utövare är motiverade.

Jag delar kommitténs uppfattning. Statligt bidrag bör som kommittén föreslår lämnas till livräddningsflotte, brandskyddsutrustning och ekolod med 80 % av anskaffnings- och installationskostnaderna för sådan utrustning som svarar mot gällande minimikrav för ifrågavarande fiske-

fartyg. Bidrag bör vidare få lämnas för radar och radiotelefon, med 80 % för den del av godkänd anskaffningskostnad som ligger under 10 000 kr., med 40 % för den del av kostnaden som ligger mellan 10 000 kr. och 20 000 kr. och med 20 % för den del av kostnaden som ligger mellan 20 000 kr. och 50 000 kr. Bidrag bör inte utgå för den del av anskaffningskostnaden som överstiger 50 000 kr. Installationskostnader bör få räknas in i anskaffningskostnaden. Stödet till säkerhetsutrustning bör administreras av fiskeristyrelsen. Den närmare utformningen av stödet bör få beslutas av regeringen eller efter dess bemyndigande av fiskeristyrelsen.

4.1.3 Vissa andra stödfrågor

I samband med internationella överenskommelser om fångstbegränsning lämnas särskilt statligt stöd till de fiskare och fiskeföretag som berörs av fångstbegränsningarna. Vid arbetslöshet på grund av sådan fångstbegränsning lämnas ersättning enligt samma grunder som tillämpas vid övrig arbetslöshet.

Vidare utgår enligt beslut av riksdagen (prop. 1975/76: 101, JoU 1975/76: 31, rskr 1975/76: 144) från förslagsanslaget Särskilt omställningsstöd till fiskare m. m. under nionde huvudtiteln ett särskilt bidrag med 195—520 kr. per stilleståndsday till fiskeföretag som har haft fiskefartyg stillaliggande på grund av för Sverige gällande internationell överenskommelse om fångstbegränsning.

Bidragen till de fiskeföretag som har haft fartyg stillaliggande utbetalas f. n. av Sveriges fiskares erkända arbetslöshetskassa av medel som fiskeristyrelsen ställer till kassans förfogande. Ansökan om bidrag skall ställas till arbetslöshetskassan och vara åtföljd av intyg om fartygets stillaliggande enligt formulär som kassan tillhandahåller. Vid längre tids stillaliggande får bidrag utbetalas endast om fiskeristyrelsen har medgett det. Denna ordning har visat sig praktisk och bör bibehållas.

Det är förutsatt i regeringsformen att förvaltningsuppgift kan överlämnas till bolag, förening, samfällighet eller stiftelse. Innefattar uppgiften myndighetsutövning skall överlämnandet ske i form av lag. Bland arbetslöshetskassans uppgifter i detta sammanhang ingår att pröva om förutsättningarna för bidrag är uppfyllda. Detta är en form av myndighetsutövning som kräver ett bemyndigande i lag. För att kassan även i fortsättningen skall kunna fungera som utbetalare av ifrågavarande statsbidrag föreslår jag att ett sådant bemyndigande inhämtas. Det bör avse rätten att pröva fråga om statsbidrag till fiskeföretag som har haft fartyg stillaliggande till följd av beslut om fångstbegränsning.

Under innevarande budgetår kan sammanlagt högst 3 milj. kr. från prisregleringskassan för fisk lämnas ut som lån till fiskeföretag som på grund av fångstbegränsningar har fått likviditetssvårigheter. Ifrågavarande låncstöd bör kunna lämnas även under budgetåret 1976/77.

Regeringen har med hänsyn till akuta svårigheter inom fisket ställt högst 1 milj. kr. av medel från prisregleringskassan för fisk till fiskeristyrelsens förfogande för särskilda lån till fiskeföretag, vilka har lån med statlig lånegaranti (garantilån). Lån får enligt regeringens beslut lämnas låntagare som fått likviditetssvårigheter och utgå med ett belopp som motsvarar högst ett års ränta på garantilånet, dock högst 30 000 kr. Eventuella förluster på ifrågavarande lån bör få täckas av anslaget Täckande av förluster vid statlig lånegaranti till fiske under nionde huvudtiteln.

Jag vill slutligen i detta sammanhang erinra om att riksdagen (prop. 1975/76: 101, JoU 1975/76: 31, rskr 1975/76: 144) efter förslag av fiskerikommittén har beslutat att stöd till storsjöfiske av långa försöksvis får lämnas enligt i huvudsak de regler som gäller för främjande av försöksfiske.

4.2 Den statliga fiskeadministrationen

4.2.1 Behovet av åtgärder

Utvecklingen inom svenskt yrkesfiske under de senaste årtiondena kännetecknas av en kraftig rationalisering. Antalet yrkesfiskare har minskat väsentligt. Den totala årliga fångsten har minskat men inte i samma takt som antalet yrkesfiskare beroende på övergång till större båtar och effektivare utrustning samt bättre fångstmetoder. För yrkesfiskarna som företagare innebär utvecklingen allt större kostnader för båtar och redskap. Därmed följer ökade krav på ekonomisk och teknisk planering i samband med investeringar i fisket. Genom att avsättningsförhållandena inom fisket försämrats under det senaste året har kraven på planering skärpts ytterligare.

De moderna fiskemetoderna kräver ökad uppmärksamhet vad gäller vården av fiskbestånden i de vatten där ett mera intensivt yrkesfiske bedrivs. Risker för utfiskning är i vissa områden överhängande. På internationella fiskevatten blir det alltmer vanligt med regleringar av fisket. Fritidsfiskets starka expansion under senare år har vidare skapat ett ökat behov av fiskevård i våra kustvatten och i sötvatten.

Den statliga fiskeadministrationen har setts över av fiskeadministrativa utredningen (Jo 1970: 25) vars förslag har lagts fram i betänkandet (Ds Jo 1973: 3) Ny statlig fiskeadministration. Utredningen föreslår ny organisation för fiskeristyrelsen. Vidare redovisar utredningen vissa problem i den nuvarande lokala administrationen och anvisar vägar att lösa problemen.

Betänkandet har remissbehandlats. Behovet att nu effektivisera fiskeristyrelsens organisation har inte ifrågasatts av remissinstanserna. Vad

gäller den lokala fiskeadministrationen har synpunkter framförts, bl. a. av statskontoret, som går ut på att resultaten av bl. a. fiskevattensutredningens arbete bör avvaktas innan mera genomgripande organisatoriska reformer genomförs.

Fiskerinäringens problem ses f. n. över av den år 1975 tillsatta fiskerikommittén (Jo 1975: 07). Fiskelagstiftningen och fiskevården övervägs av 1973 års fiskevattensutredning (Jo 1973: 07). Såväl fiskerikommittén som 1973 års fiskevattensutredning kommer inom några år att redovisa sina förslag i fråga om fiskerinäringen och fritidsfisket. Förslagen kan också komma att påverka utformningen av fiskeadministrationen. Skäl kan därför anföras för att inte ändra administrationen i avvaktan på utredningarna. Det är dock enligt min mening nödvändigt att snarast möjligt genomföra vissa angelägna förändringar i syfte att effektivisera arbetet främst inom den lokala fiskeadministrationen men även inom fiskeristyrelsen. Ett snabbt ställningstagande krävs också med hänsyn till behovet av planering vad gäller lokala insatser för såväl fiskerinäringen som fritidsfisket. Den lokala administrationen bör dock i avvaktan på detaljutredning av organisationen ändras först den 1 juli 1977. Jag vill framhålla att de förslag jag i det följande redovisar i fråga om den lokala fiskeadministrationen skall ses som ett provisorium i avvaktan på resultaten av fiskerikommitténs och 1973 års fiskevattensutrednings arbete.

4.2.2 Fiskeristyrelsens organisation

Fiskeristyrelsen är central förvaltningsmyndighet för ärenden om fiskets rationalisering och fiskevården. Fiskecadministrativa utredningens förslag till ny organisation för fiskeristyrelsen innebär att antalet enheter som är direkt underställda verksledningen minskar med två. Enligt förslaget skall styrelsen bestå av tre enheter, en administrativ enhet, en enhet för fiskets rationalisering och en enhet för fiskevård, undersökning och forskning m. m.

Remissinstanserna har i huvudsak tillstyrkt förslaget. För egen del anser jag att fiskeristyrelsen bör vara organiserad på fem enheter. Dessa bör benämnas administrativa byrån, fiskebyrån, fiskevårdsbyrån, havsfiskelaboratoriet och sötvattenslaboratoriet.

Utredningens förslag att inordna de två laboratorierna i en enhet för fiskevård, undersökning och forskning m. m. kan jag inte biträda. Jag delar dock utredningens uppfattning att en ökad samordning av fiskeristyrelsens undersöknings- och forskningsarbete bör eftersträvas. Det är också angeläget att samordna denna verksamhet med likartad forskning som pågår på annat håll. Jag förordar att styrelsens organisation för dessa uppgifter tillförs en rådgivande forskningsnämnd. Det ankommer på regeringen eller efter regeringens bemyndigande fiskeristyrelsen att

besluta om arbetsuppgifternas fördelning på enheter. För riksdagens orientering vill jag emellertid nämna följande.

Administrativa byrån bör ha i huvudsak oförändrade arbetsuppgifter. Fiskebyrån bör handlägga frågor som rör fiskets bedrivande. Härefter bör främst ingå frågor om fiskets rationalisering, låne- och stödärenden, information och rådgivning till fiskerinäringen, fiskehamnsärenden, övriga tekniska frågor, fiskestadgefrågor samt internationella frågor. Fiskevårdsbyrån bör handlägga biologiska frågor om fiskevård och ärenden enligt vattenlagen i den mån dessa inte hör till administrativa byrån. Vidare bör byrån samordna styrelsens centrala och lokala undersöknings- och forskningsarbete samt informationen om resultaten av undersökningar m. m.

Havsfiskelaboratoriet och sötvattenslaboratoriet bör inte beröras av nu föreslagna organisatoriska förändringar på annat sätt än att fiskevårdsbyrån övertar uppgiften att sammanställa och publicera resultat av verksamheten som är av allmänt intresse.

Utredningens organisationsförslag innebär också vissa förändringar vad gäller fiskeristyrelsens styrelse. Det ankommer på regeringen att besluta om styrelsens storlek och sammansättning. Enligt min mening bör i styrelsen ingå företrädare för allmänintresset, yrkesfisket, fritidsfisket samt näringsliv med anknytning till yrkesfisket. Dessutom vill jag nämna att jag ämnar föreslå regeringen att utse företrädare för personalen att ingå i styrelsen. Jag vill framhålla att mitt förslag i fråga om en rådgivande forskningsnämnd innebär att nuvarande representation i styrelsen för den vetenskapliga forskningen bör upphöra.

Jag återkommer i det följande till anslagsfrågorna.

4.2.3 Den lokala fiskeadministrationen

För att omorganisationen av fiskeristyrelsen skall få avsedd effekt krävs enligt min mening även åtgärder för att effektivisera den lokala fiskeadministrationen. Därmed avser jag i detta sammanhang de till lantbruksnämnderna knutna fiskerinämnderna samt fiskeriintendentorganisationen.

Nuvarande organisation med lantbruksnämnderna och de till dem knutna fiskerinämnderna som administrativa länsorgan för fisket tillkom år 1967. Dessförinnan var administrationen av de lokala statliga insatserna på fiskets område uppdelad mellan staten och hushållningssällskapen. Nämnda år beslöt riksdagen (prop. 1967: 74, JoU 1967: 18, rskr 1967: 214) att sällskapens uppgifter skulle tills vidare — i avvaktan på resultatet av de överväganden i särskild ordning som kunde visa sig erforderliga rörande fiskerifrågorna — handläggas av lantbruksnämnderna. Samtidigt överfördes de personalförtecknade fiskerikonsulenterna hos sällskapen till lantbruksnämndernas personalstat.

Frågor inom fiskets område behandlas i lantbruksnämndens produk-

tionsdelegation. Fiskerinämnden har beredande och rådgivande funktioner. Den har till särskild uppgift att bereda ärenden om lånegaranti till fiskeföretag samt om fiskerilån. Dessa ärenden avgörs av fiskeristyrelsen. Fiskerinämndens ledamöter utses av lantbruksnämnden. De representerar inom länet verksamma yrkesfiskare, fritidsfiskarorganisation, hushållningssällskap samt i de tre nordligaste länen även domänverket. Beslutanderätten i fiskevårdsfrågor åvilar länsstyrelserna.

Fiskefrågorna handläggs vid lantbruksnämnderna av sammanlagt 41 fiskerikonsulenter. Det finns minst en fiskerikonsulent vid varje lantbruksnämnd. Vissa lantbruksnämnder har dessutom var sin fiskerikonsulent för fisket i Mälaren, Hjälmaren, Vättern och Väneren. Fyra fiskerikonsulenter sysslar enbart med frågor på fritidsfiskets område. Även de har således flera län som verksamhetsområde. Enligt beslut av 1970 års riksdag (prop. 1970: 1 bil. 11, JoU 1970: 10, rskr 1970: 9) ingår utbildningen av fiskerikonsulenter som en specialkurs i gymnasieskolan.

Lantbruksverkets kostnader för lantbruksnämndernas och fiskerinämndernas verksamhet på fiskets område uppgick under budgetåret 1974/75 till ca 6,2 milj. kr. Det motsvarade ca 4 % av verkets totala kostnader. De kostnadsmässigt tyngsta ärendegrupperna var i tur och ordning fiskevård, utredningar och remisser, rådgivning, låne- och stödärenden, vattenärenden, fiskeriinventering och statistik, fiskeritekhniska ärenden samt ärenden rörande fördelning av restituerade bensinskattemedel. Lantbruksnämnderna och fiskerinämnderna har lantbruksstyrelsen som central förvaltningsmyndighet. Enligt fiskeadministrativa utredningens bedömning medför det förhållandet att fiskeristyrelsen inte är chefsmyndighet även för denna del av den lokala statliga fiskeadministrationen nackdelar för fiskeadministrationen totalt sett. Utredningen anser att rationaliseringsvinster står att vinna genom en samordning av administrationen under styrelsen.

Utredningens förslag innebär att nya fiskenämnader som har flera län som verksamhetsområde inrättas. Förslaget har avstyrkts av flertalet remissinstanser. Dessa anser att administrationen av fiskefrågor bör decentraliseras till länen vad gäller service till fiskets utövare, länsstyrelserna, kommunerna m. fl.

Också jag finner det naturligt att den del av statens verksamhet på fiskets område som har utpräglad karaktär av service åt allmänheten — yrkesfiskare, fritidsfiskare, fiskevattenägare och andra intressenter — samt åt länsstyrelser, kommuner m. fl. organ även i fortsättningen skall vara förlagd till länen. De kvalificerade fiskeribiologiska uppgifterna av länsövergripande karaktär bör dock alltjämt omhänderhas av fiskerintendentorganisationen.

Jag delar utredningens uppfattning att det är mest rationellt att den lokala statliga fiskeadministrationen är underställd fiskeristyrelsen. Jag förordar därför att de nuvarande fiskerinämnderna ges ställning av ad-

ministrativa länsorgan för fiskefrågor — fiskenämnder — med fiskeristyrelsen som chefsmyndighet. Genom att föra samman fiskeriintendenter och fiskerikonsulenter under en gemensam central förvaltningsmyndighet kan enligt min mening en betydande effektivisering uppnås. Den lösning jag förordar innebär samtidigt att administrationen inte fördyras. Jag räknar sålunda med att den av mig förordade lösningen inte skall medföra något behov av ytterligare tjänster. Antalet tjänster bör motsvara lantbruksnämndernas nuvarande fiskerikonsulentpersonal med undantag av de konsulenter som tjänstgör vid rennäringsdelegationerna. Lantbruksnämnderna bör förse fiskenämnderna och deras personal med lokaler och administrativ service i den omfattning som krävs för att någon särskild kansliorganisation hos fiskenämnderna inte skall behövas. Medel för fiskenämndernas verksamhet bör ställas till fiskeristyrelsens förfogande. Av dessa medel bör även bestridas bl. a. kostnader för att ersätta lantbruksverket för den administrativa service åt fiskenämnderna som jag nyss nämnt.

Fiskenämnderna bör i huvudsak handlägga ärenden rörande finansieringsstöd, rådgivning och fiskefrågor i övrigt som f. n. åvilar lantbruksnämnderna. Dessutom bör vissa uppgifter kunna delegeras från fiskeristyrelsen. Fiskenämnderna bör kunna fungera som beredande organ åt länsstyrelserna i fiskefrågor som länsstyrelserna handlägger. Som en följd av förslaget upphör lantbruksnämndernas befattning med fiskefrågor. Fiskefrågor som handläggs av rennäringsnämnd bör dock inte föras över.

Fiskenämnd bör enligt min mening bestå av fem ledamöter och utses av länsstyrelsen. I nämnden bör yrkesfisket, fritidsfisket och allmänna intressen vara företrädna. Fiskeriintendenten i distriktet bör ha rätt att närvara vid fiskenämnds sammanträden och anteckna sin mening till protokollet.

Jag avser att föreslå regeringen att ge fiskeristyrelsen i uppdrag att i samråd med statskontoret och lantbruksstyrelsen skyndsamt utarbeta detaljförslag vad gäller förvaltningsrutiner, kontorsservice m. m. samt kostnadsberäkningar för de nya fiskenämnderna. Som jag tidigare nämnt räknar jag med att den av mig förordade lokala fiskeadministrationen bör genomföras den 1 juli 1977.

I fråga om fiskeriintendentorganisationen är jag inte beredd att nu föreslå annan ändring än att jag i likhet med det helt övervägande flertalet remissinstanser anser att distrikten skall följa länsgränserna samt att nuvarande uppdelning i särskilda distrikt för sötvattensfisket och särskilda distrikt för kust- och havsfisket bör slopas. Det ankommer på regeringen att besluta härom. Med hänsyn till frågans allmänna intresse anser jag dock att vad jag här anfört bör anmälas för riksdagen.

5 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att

1. antaga förslaget till lag om rätt för erkänd arbetslöshetskassa att pröva fråga om statsbidrag till fiskeföretag,
2. medge att för tiden till utgången av juni 1977 reglering av priserna på fisk m. m. jämte vad därmed hänger samman samt användningen av medel i statens jordbruksnämnds prisregleringskassa för fisk sker enligt de grunder som jag har förordat i det föregående,
3. medge att lån i samband med internationella överenskommelser om fångstbegränsning lämnas enligt de grunder som jag har förordat i det föregående,
4. medge att stöd till säkerhetsutrustning på fiskefartyg lämnas enligt de grunder som jag har förordat i det föregående,
5. medge att förluster på särskilda lån till fiskeföretag vilka har lån med statlig lånegaranti får täckas från förslagsanslaget Täckande av förluster vid statlig kreditgaranti till fiske under nionde huvudtiteln,
6. godkänna de riktlinjer för fiskeristyrelsens organisation som jag har förordat i det föregående,
7. godkänna de riktlinjer för den lokala fiskeadministrationens organisation som jag har förordat i det föregående,
8. bemyndiga regeringen att vidtaga de övergångsåtgärder och åtgärder i övrigt som behövs för att genomföra förslaget till organisation för fiskeristyrelsen och den lokala fiskeadministrationen.

6 Anslagsfrågor för budgetåret 1976/77

E 1. Fiskeristyrelsen

1974/75 Utgift	8 787 908
1975/76 Anslag	9 429 000
1976/77 Förslag	11 703 000

	1975/76	Beräknad ändring 1976/77	
		Fiskeristyrelsen	Föredragen
Personal			
Handläggande personal	30	+ 10	+ 2
Övrig personal	64	+ 9	—
	94	+ 19	+ 2
Anslag			
Lönekostnader för tjänstemän	4 620 000	+2 592 000	+1 321 000
Lönekostnader för annan personal än tjänstemän	2 083 000	+ 656 000	+ 586 000
Sjukvård	15 000	+ 5 000	+ 7 000
Resesättningar	229 000	+ 136 000	+ 25 000
Därav utrikes resor	(15 000)	(+ 10 000)	(—)
Lokalkostnader	799 000	+ 145 000	+ 137 000
Expenser	267 000	+ 91 000	+ 38 000
Fiskeriundersökningsfartygens omkostnader	1 080 000	+ 211 000	+ 122 000
Övriga utgifter	336 000	+ 208 000	+ 38 000
	9 429 000	+4 044 000	+2 274 000

Fiskeristyrelsen

1. Pris- och löneomräkning 2 227 000 kr., varav 187 000 kr. avser höjt lönekostnadspålägg.

2. Alternativ 0 innebär minskad insats av extra personal och minskad verksamhet med fiskeriundersökningsfartygen med en sammanlagd besparingseffekt av 573 000 kr.

3. Chefen för styrelsen behöver en sekreterare (+65 000 kr.).

4. Vid administrativa byrån krävs en amanuens för beredning av personalärenden (+78 000 kr.).

5. För att bereda och handlägga internationella ärenden behövs en avdelningsdirektör vid byrån för saltvattensfisket (+138 000 kr.).

6. Fritidsfiskesektionen består f. n. av en handläggare. Sektionen bör tillföras en assistent. Dessutom behövs tillfällig arbetskraft för kartritningsarbete. (+103 000 kr.)

7. Sveriges medverkan i det internationella samarbetet i fråga om fångstbegränsningar m. m. medför att havsfiskelaboratoriet behöver förstärkas med ytterligare en laborator, ett institutionsbiträde och en forskningsassistent för beståndsberäkning av havsfisk. För laboratoriets uppgifter inom den kemiska oceanografin behövs ytterligare en laborator. Samtidigt kan en tjänst som förste fiskeriinspektör dras in. För undersökningar av bottenfaunan och djurplankton erfordras två forskningsassistenter. För hydrografiska observationer, som laboratoriet bedriver gemensamt med Sveriges meteorologiska och hydrografiska institut, behövs en halvtidstjänst som forskningsassistent. För att avlasta laboratorerna rutingörsmål, särskilt på fiskeriundersökningsfartygen, krävs yt-

terligare en fiskerikonsulent. För rutinprovtagning på fisk behövs ytterligare två laboratoricassistenter. Vidare behövs en instrumentmakare med verkstadsutrustning. (+856 000 kr.)

8. Vid sötvattenslaboratoriet behövs ytterligare två laboratorer, varav en för forskning som hör samman med fritidsfisket och en för forskning om kräftdjur. Två biträdestjänster vid laboratoriet, vilka f. n. avlönas av fiskcavgiftsmedel, bör föras över på ordinarie stat. Till följd av att samförläggningen av sötvattenslaboratoriet och naturvårdsverkets undersökningslaboratorium upphör behöver sötvattenslaboratoriet en telefonist. Dessutom föreslås ökade medel för fiskmärkning. (+502 000 kr.)

9. Tjänsten som förste styrman på det tidigare fiskeriundersökningsfartyget Skagerak har ersatts av motsvarande tjänst på det nya fartyget Argos. På grund därav har anslagsposterna Lönekostnader för tjänstemän och Lönekostnader för annan personal än tjänstemän minskats resp. ökats med 76 000 kr.

10. Ökade tryckningskostnader motiverar en höjning av anslagsposten för expenser med 25 000 kr.

11. För att vidga informations- och utbildningsverksamheten bland de anställda behöver anslagsposten för reseersättningar ökas med 50 000 kr.

Föredraganden

Jag har tidigare redovisat mina förslag i fråga om fiskeristyrelsens organisation. Jag ämnar föreslå regeringen att ge fiskeristyrelsen uppdrag att i samråd med statskontoret se över den närmare arbetsfördelningen mellan enheterna samt personalfrågor i anslutning härtill.

Den nya organisationen av fiskeristyrelsen bör enligt min mening genomföras den 1 juli 1976. I avvaktan på pågående utredningar räknar jag medel för en handläggare för ekonomiska frågor på den nya fiskebyrån. Dessutom räknar jag medel för en laborator vid havsfiskelaboratoriet för beståndsberäkning (7). På grund härav och med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 11 703 000 kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Fiskeristyrelsen* för budgetåret 1976/77 under nionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 11 703 000 kr.

E 2. Fiskeriintendenten m. m.

1974/75 Utgift	1 289 567
1975/76 Anslag	1 384 000
1976/77 Förslag	1 798 000

	1975/76	Beräknad ändring 1976/77	
		Fiskeristyrelsen	Föredraganden
Personal			
Handläggande personal	11	+ 2	—
Övrig personal	3	+ 2	—
	14	+ 4	—
Anslag			
<i>Utgifter</i>			
Lönekostnader	1 248 000	+ 861 000	+ 293 000
Sjukvård	1 000	+ 1 000	+ 1 000
Reseersättningar	125 000	+ 31 000	+ 13 000
Lokalkostnader	198 000	+ 105 000	+ 105 000
Expenser	47 000	+ 13 000	+ 2 000
	1 619 000	+1 011 000	+ 414 000
<i>Uppbördsmedel</i>			
Bidrag av vissa fiske- och arrendeavgiftsmedel	135 000	— 135 000	—
Ersättningar för undersökningar	100 000	— 20 000	—
	235 000	— 155 000	—
Nettoutgift	1 384 000	+1 166 000	+ 414 000

Fiskeristyrelsen

1. Pris- och löneomräkning 425 000 kr., varav 34 000 kr. avser höjt lönekostnadspålägg.

2. Alternativ 0 innebär bl. a. minskade möjligheter att få biträde vid konstruktion av fiskvägar m. m. vid dammbyggnader. Besparingseffekten beräknas till 88 000 kr.

3. Med hänsyn till den ökade arbetsbelastningen vid fiskeriintendentkontoren i nedre södra distriktet och västerhavets distrikt krävs förstärkning med en byrådirektör och en kansliskrivare vid ett vart av kontoren. För erforderliga förstärkningar inom övriga delar av organisationen behövs dessutom tillfällig arbetskraft. (+586 000 kr.)

4. Tjänsterna som fiskerikonsulent vid statens fiskodlingsanstalt i Älvkarleby och statens fiskeriförsöksstation i Kälarne bör ej längre finansieras genom bidrag av fiskeavgiftsmedel. Under Uppbördsmedel tas därför ej upp något bidragsbelopp. Nettoutgiften under anslaget höjs till följd härav med 155 000 kr.

Föredraganden

Jag avser att föreslå regeringen att ge fiskeristyrelsen uppdrag att i samråd med riksrevisionsverket utarbeta förslag till ny taxa för uppdrag som utförs av fiskeriintendent. Taxan bör även omfatta undersökningar i samband med fiskeutredningar i vattenmål.

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 1 798 000 kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Fiskerintendenterna m. m.* för budgetåret 1976/77 under nionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 1 798 000 kr.

E 3. Främjande i allmänhet av fiskerinäringen

1974/75 Utgift	342 349	Reservation	445 622
1975/76 Anslag	300 000		
1976/77 Förslag	800 000		

Från anslaget utgår bidrag till främjande i allmänhet av fiskerinäringen i enlighet med plan som regeringen fastställer på förslag av fiskeristyrelsen. Vidare utgår ersättning för förlust på försöksfiske för vilket statsgaranti har lämnats enligt kungörelsen (1953: 242) angående statsgaranti för försöksfiske (ändrad senast 1969: 370). Från anslaget utgår också statsbidrag till inköp av radiotelefonanläggning och livräddningsflotte på fiskefartyg. Dessutom bestrids från anslaget vissa kostnader för bevakningsfartyg till stöd för det svenska sillfisket på Nordsjön. Från anslaget utgår även ersättning till samerna för visst avgiftsfritt fiske på statens vatten inom Norrbottens län.

	1975/76	Beräknad ändring 1976/77	
		Fiskeristyrelsen	Föredraganden
Anslag			
Till regeringens disposition	127 000	+ 330 000	—
Täckande av förluster på grund av främjande av försöksfiske	—	+ 300 000	—
Bidrag till anskaffande av radiotelefon m. m. på fiskefartyg	65 000	+ 50 000	+ 500 000
Vissa kostnader för stödfartyg för sillfisket	100 000	—	—
Ersättning till samerna för visst avgiftsfritt fiske	8 000	—	—
	300 000	+ 680 000	+ 500 000

Fiskeristyrelsen

1. Anslagsposten till regeringens disposition används i huvudsak för att bestrida lönekostnader i samband med speciella undersökningar. Med hänsyn till löneutvecklingen och högre lönekostnadspålägg föreslås en höjning av posten med 30 000 kr. För inköp av ålyngel utomlands för utsättnings i svenska vatten och undersökningar av sambandet mellan

ålsjukdomar och vattenföroreningar samt för undersökningar och försök inom området akvakultur förordas att posten tillförs 300 000 kr.

2. Garantiramen för försöksfisken är 250 000 kr. men kan vid behov höjas av regeringen till 300 000 kr. Utvecklingen i fråga om kvoteringar och fiskegränser väntas medföra behov av försöksfiske. Kostnadsutvecklingen motiverar att garantiramen höjs till högst 500 000 kr. Anslagsposten bör tillföras 300 000 kr.

3. Det finns ett uppdämt behov av nya radiotelefonanläggningar. Ett växande antal äldre radiotelefonanläggningar behöver ersättas under de närmaste åren. Reservationen under anslaget bör användas för andra ändamål, främst under posten till regeringens disposition. En höjning av posten med 50 000 kr. förordas.

Föredraganden

I det föregående har jag förordat ökat stöd till säkerhetsfrämjande utrustning på fiskefartyg. Jag har för avsikt att föreslå regeringen att medge fiskeristyrelsen att använda 100 000 kr. av under anslaget reserverade medel för försöksverksamhet med åtgärder inriktade på det yrkesmässiga insjöfisket. Med hänvisning härtill och till sammanställningen hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att till *Främjande i allmänhet av fiskerinäringen* för budgetåret 1976/77 under nionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 800 000 kr.

E 13. Prisreglerande åtgärder på fiskets område

1975/76 Anslag ¹	7 000 000
1976/77 Förslag	10 000 000

¹ Anvisat på tilläggsstat II.

I det föregående har jag föreslagit att stöd skall lämnas under förevarande anslagsrubrik till prisreglerande åtgärder. Anslaget bör föras upp med 10 milj. kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Prisreglerande åtgärder på fiskets område* för budgetåret 1976/77 under nionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 10 000 000 kr.

7 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga de förslag som föredraganden har lagt fram.